

ЗАКОН О СТРАНЦИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се уређују услови за улазак, кретање и боравак странаца и надлежност и послови органа државне управе Републике Србије у вези са уласком, кретањем и боравком странаца на територији Републике Србије.

Примена закона

Члан 2.

Овај закон се не примењује на странце који:

- 1) су поднели захтев за добијање азила или којима је у Републици Србији дат азил, ако законом није другачије одређено;
- 2) по међународном праву уживају привилегије и имунитете у делу који је тим привилегијама и имунитетима искључен;
- 3) су стекли избеглички статус.

На лица без држављанства примењују се одредбе Конвенције о правном положају лица без држављанства, ако је то за њих повољније.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) странац је свако лице које нема држављанство Републике Србије;
- 2) надлежни орган је подручна јединица Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство), надлежна за послове странаца;
- 3) гранична полиција је организациона јединица Министарства која непосредно обавља послове граничне контроле и друге послове заштите државне границе;
- 4) улазак у Републику Србију је долазак странца на њену територију, који је одобрен од стране надлежног државног органа, преласком преко државне границе, односно граничног прелаза на коме се обавља гранична контрола. Задржавање странаца у транзитном простору аеродрома или сидришту пристаништа и сидришту луке преко којих се одвија међународни саобраћај не сматра се, у смислу овог закона, уласком у Републику Србију;
- 5) транзит је прелазак преко територије Републике Србије;
- 6) гранична контрола је контрола лица и путних исправа, контрола превозног средства и контрола ствари која се врши на подручју граничног прелаза у вези са намераваним преласком државне

границе или непосредно након што је извршен прелазак државне границе и друга контрола у складу са законом;

- 7) страна путна исправа је лични, породични, заједнички, дипломатски или службени пасош, поморска књижица и бродарска књижица снабдевена визом и друга исправа призната међународним уговорима као путна исправа, на основу које се може утврдити идентитет њеног носиоца, којој рок важења није истекао и која је издата у складу са прописима стране државе, односно одговарајућим актом међународне организације;
- 8) путна исправа за странце је путна исправа за избеглице, путна исправа за лица без држављанства и путни лист за странце;
- 9) лична карта за странце је исправа о идентитету која се издаје стално настањеном странцу, односно странцу на привременом боравку који нема важећу путну исправу;
- 10) превозник је физичко или правно лице регистровано за јавни превоз путника у ваздушном, друмском, водном или железничком саобраћају;
- 11) прихватилиште за странце је објект за смештај странаца којима није дозвољен улазак у земљу или којима је изречено протеривање или удаљење из земље, али их није могуће тако удаљити и којима је, у складу са законом, одређен боравак под појачаним полицијским надзором.

Улазак и боравак странаца

Члан 4.

Странац може да улази и борави у Републици Србији, под условима из овог закона, са важећом путном исправом у коју је унета виза или одобрење боравка, уколико законом или међународним уговором није другачије одређено.

Ограничење или забрана кретања

Члан 5.

Странцу ће се ограничити или забранити кретање и боравак на одређеном простору у Републици Србији ако то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана, или на основу међународног уговора.

Поштовање закона

Члан 6.

Странац је дужан, да се за време кретања и боравка у Републици Србији, придржава прописа и одлука државних органа.

Примена закона у поступку одлучивања о правима и обавезама странаца

Члан 7.

У поступку одлучивања о правима и обавезама странаца, примењују се одредбе закона којим је уређен општи управни поступак, уколико овим законом није другачије одређено.

На пријаву, односно одјаву пребивалишта и промену адресе стана, пријаву односно одјаву боравишта и промену адресе стана странца, примењују се одредбе закона којима се уређује пребивалиште и боравиште грађана Републике Србије, уколико овим законом није другачије одређено.

II. УЛАЗАК И ИЗЛАЗАК СТРАНАЦА ИЗ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Гранична контрола

Члан 8.

Странац је дужан, да се приликом уласка и изласка из Републике Србије, подвргне граничној контроли.

Гранична контрола странаца врши се у складу са посебним законом а обухвата и откривање и спречавање незаконитог уласка у Републику Србију, одбијање уласка под условима из члана 11. овог закона, односно изласка са територије Републике Србије под условима из члана 13. став 2. овог закона.

Улазак и излазак на основу заједничке путне исправе

Члан 9.

Странац који је уписан у путну исправу другог лица, може улазити и излазити из Републике Србије, само са лицем у чију је путну исправу уписан.

Странци који имају заједничку путну исправу могу да уђу и изађу из Републике Србије само заједно.

Странци који су уписани у заједничку путну исправу морају да имају и исправу са фотографијом, на основу које може да се утврди њихов идентитет.

Вођа групе мора да има сопствену путну исправу.

Незаконит улазак у Републику Србију

Члан 10.

Незаконитим уласком у Републику Србију сматра се улазак:

- 1) ван места или времена одређеног за прелазак државне границе;
- 2) избегавањем граничне контроле;
- 3) употребом туђе, неважеће, односно лажне путне или друге исправе;
- 4) давањем неистинитих података граничној полицији;
- 5) за време трајања заштитне мере удаљења странаца са територије Републике Србије, мере безбедности протеривања странца из земље или мере отказа боравка.

Одбијање уласка

Члан 11.

Улазак у Републику Србију, одбиће се странцу ако:

- 1) нема важећу путну исправу, или визу уколико је потребна;
- 2) нема довољна средства за издржавање за време боравка у Републици Србији, за повратак у земљу порекла или транзит у трећу

земљу, или му на други начин није обезбеђено издржавање за време боравка у Републици Србији;

- 3) је у транзиту, а не испуњава услове за улазак у трећу државу;
- 4) је на снази заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања или му је отказан боравак, односно друга мера призната у унутрашњем или међународном праву која укључује забрану преласка државне границе - за време док та мера односно отказ боравка траје;
- 5) нема потврду о вакцинисању или други доказ да није оболео, а долази са подручја захваћеног епидемијом заразних болести;
- 6) то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 7) се у одговарајућим евиденцијама води као међународни преступник;
- 8) постоји оправдана сумња да боравак неће користити у намеравану сврху.

Одбијање уласка уписује се у путну исправу странца.

Ближе услове из става 1. тач. 2), 5), 6) и 7) овог члана прописује Влада.

Улазак и боравак у Републици Србији без визе

Члан 12.

Међународним уговором или одлуком Владе може се одредити да држављани одређених земаља могу да улазе у Републику Србију без визе, уколико не постоје остале сметње из члана 11. овог закона.

Влада може да одлучи да држављани одређених земаља могу да улазе у Републику Србију и са важећом личном картом, односно другом исправом на основу које може да се утврди идентитет и држављанство, уколико не постоје сметње из члана 11. став 1. тач. 2) до 8) овог закона.

Странац коме за улазак у Републику Србију није потребна виза или путна исправа може у њој да борави највише 90 дана, у периоду од шест месеци рачунајући од дана првог уласка.

Изразак

Члан 13.

Странац може слободно да изађе из Републике Србије.

Изузетно од става 1. овог члана, гранична полиција ће странцу привремено забранити да изађе из Републике Србије ако:

- 1) поседује туђу, неважећу, односно неисправну путну или другу исправу;
- 2) не поседује визу која је потребна за улазак у другу државу;
- 3) постоји оправдана сумња да би изласком из Републике Србије могао да избегне кривично, односно прекршајно гоњење, издржавање казне затвора, извршење судске наредбе, лишење слободе или извршење доспеле имовинско-правне обавезе, по налогу надлежног органа.

По престанку разлога из става 2. овог члана, странцу ће се допустити да изађе из Републике Србије.

III. ВИЗЕ

Визе, надлежност за издавање и конзуларна сарадња

Члан 14.

Виза је одобрење за улазак, боравак или транзит које странац прибавља пре уласка на територију Републике Србије.

Виза се издаје странцу који има важећу путну исправу на рок који је краћи од рока важења те исправе.

Визу издаје дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије, ако овим законом није другачије одређено.

Пре издавања визе, дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије, дужно је да, када је то предвиђено прописом из става 5. овог члана, прибави претходну сагласност Министарства.

Министар надлежан за спољне послове, уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове, доноси пропис којим ближе уређује изглед и садржину захтева за издавање визе, прибављање сагласности Министарства, као и начин издавања визе у дипломатском или конзуларном представништву Републике Србије.

Изузетно, када постоје озбиљни хуманитарни разлози или је то у интересу Републике Србије, гранична полиција, уз сагласност Министарства, може да изда транзитну визу (визу Б) за један транзит или визу за краћи боравак (визу Ц) за један улазак са роком важења до 15 дана, уколико странац није имао прилику да визу затражи преко дипломатског или конзуларног представништва Републике Србије и ако поднесе одговарајуће доказе о хитности путовања за које му је потребна ова виза.

Виза из става 6. овог члана неће се издати странцу код кога постоје сметње из члана 11. овог закона.

Ближе услове и начин издавања визе из става 6. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Са земљама у којима Република Србија нема дипломатско или конзуларно представништво, међународним уговором се може одредити узајамно заступање у поступку издавања виза.

Врсте виза

Члан 15.

Врсте виза су:

- 1) аеродромска транзитна виза (виза А);
- 2) транзитна виза (виза Б);
- 3) виза за краћи боравак (виза Ц);
- 4) виза за привремени боравак (виза Д).

Изглед образаца, садржину и начин уношења у страну путну исправу виза из става 1. овог члана прописује министар надлежан за спољне послове, уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове.

Аеродромска транзитна виза (виза А)

Члан 16.

Странцу који за време међупристајања на аеродрому у Републици Србији не напушта међународни транзитни простор аеродрома или ваздухоплов, није потребна виза.

Изузетно, од одредбе става 1. овог члана, Влада може одредити којим странцима на одређеним путним правцима је потребна аеродромска транзитна виза, ако то захтевају разлози из члана 5. овог закона.

Странцу се, на његов захтев, може издати аеродромска транзитна виза, за један или више пролазака кроз међународни транзитни простор аеродрома, на основу које странац у том простору може да борави до 24 часа, приликом једног проласка.

Транзитна виза (виза Б)

Члан 17.

Транзитна виза издаје се странцу за једно, два или више путовања преко територије Републике Србије.

Транзитна виза издаје се с роком важења до шест месеци, а време боравка за један транзит не може трајати дуже од пет дана.

Транзитна виза може се издати странцу који има визу за улазак у државу у коју путује или преко чије територије наставља путовање, ако међународним уговором није ослобођен обавезе поседовања те визе.

Транзитна виза се може издати и групи путника која је формирана пре него што је донета одлука о путовању, који заједно прелазе преко територије Републике Србије.

Виза из става 4. овог члана, може се издати групи од најмање пет, а највише 50 лица, при чему је лице које води групу обавезно да поседује посебну визу, ако је потребна.

Виза за краћи боравак (виза Ц)

Члан 18.

Виза за краћи боравак издаје се за туристичка, пословна и друга путовања за један, два или више улазака у Републику Србију.

Непрекидни боравак, односно укупно трајање узастопних боравака странца с визом за краћи боравак, не може бити дужи од 90 дана у временском периоду од шест месеци, рачунајући од дана првог уласка.

Виза за краћи боравак са више улазака, издаје се са роком важења до једне године, а особљу страног дипломатског или конзуларног представништва, уз услов реципроцитета, може се издати и са дужим роком важења.

Виза за краћи боравак, са роком важења до 30 дана, може се издати и групи путника од најмање пет а највише 50 лица која је формирана пре него што је донета одлука о путовању, уколико чланови те групе заједно улазе на територију Републике Србије, бораве на њој и напуштају је у групи, при чему је лице које води групу обавезно да поседује посебну визу, ако је потребна.

Виза за привремени боравак (виза Д)

Члан 19.

Виза за привремени боравак је одобрење за улазак и привремени боравак странца у Републици Србији.

Виза за привремени боравак издаје се у сврху, под условима и у трајању који су овим законом прописани за одобрење привременог боравка.

Странац који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана, дужан је да прибави визу из става 1. овог члана или да током боравка у Републици Србији од надлежног органа прибави одобрење за привремени боравак.

Продужење рока важења визе

Члан 20.

Рок важења визе се не може продужавати.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, рок важења визе се може продужити ако то налажу хуманитарни, професионални или лични разлози и виша сила.

Ближе услове, образац захтева и начин продужавања рока важења визе у случајевима из става 2. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Захтев за продужење рока важења визе подноси се надлежном органу по месту боравишта странца.

Одбијање захтева за издавање визе и поништавање визе

Члан 21.

Орган надлежан за издавање визе неће издати визу, ако:

- 1) рок важења стране путне исправе истиче за мање од деведесет дана;
- 2) постоји нека од сметњи из члана 11. овог закона;
- 3) се странац лично не одазове на позив дипломатског или конзуларног представништва Републике Србије.

Изузетно, од одредаба става 1. овог члана, виза се може издати из хуманитарних разлога, ако је то у интересу Републике Србије, или ако то налажу међународно прихваћене обавезе.

У случају из става 2. овог члана, Министарство може да одреди да се странцу омогући улазак само на одређеном граничном прелазу.

Орган надлежан за издавање визе или гранична полиција поништиће већ издату визу ако накнадно утврди да постоји нека од сметњи из члана 11. овог закона.

Против одлуке о одбијању захтева за издавање визе, односно поништавању визе, жалба није дозвољена.

Одлука из става 5. овог члана не мора да буде образложена.

Обавезе превозника

Члан 22.

Превозник може на гранични прелаз довести странца само ако не постоје сметње из члана 11. став 1. тачка 1) овог закона.

Превозник је дужан да без одлагања о свом трошку одвезе странца или ако превоз није одмах могућ, сноси трошкове боравка и принудног удаљења странца код кога постоје сметње из члана 11. став 1. тачка 1) овог закона.

Одредбе става 2. овог члана односе се и на превозника који је довео странца у међународни транзитни простор аеродрома, ако је други превозник одбио да превезе странца у државу одредишта или ако је странцу забрањен улазак у државу одредишта.

Организатор туристичког или пословног путовања, дужан је да надокнади трошкове из става 2. овог члана, уколико се ови трошкови не могу надокнадити од странца, а до његовог незаконитог боравка је дошло због пропуста организатора путовања.

Обавезе даваоца гаранције

Члан 23.

Правно или физичко лице које је пружио странцу гаранцију којом се обавезало да ће сносити његове трошкове боравка и принудног удаљења уколико се они не могу наплатити од самог странца, дужно је да оверену копију гаранције достави надлежном органу по месту боравишта странца.

IV. БОРАВАК СТРАНАЦА

Врсте боравка

Члан 24.

Боравак странца, у смислу овог закона је:

- 1) боравак до 90 дана;
- 2) привремени боравак;
- 3) стално настањење.

Боравак до 90 дана

Члан 25.

Боравком до 90 дана сматра се боравак странца без визе или на основу визе, уколико овим законом или међународним уговором није другачије одређено.

Сврха привременог боравка

Члан 26.

Привремени боравак може да се одобри странцу који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана због:

- 1) рада, запошљавања, обављања привредне или друге професионалне делатности;

- 2) школовања, студирања или специјализације, научно-истраживачког рада, практичне обуке, учествовања у програмима међународне размене ученика или студената, односно другим научно-образовним активностима;
- 3) спајања породице;
- 4) других оправданих разлога у складу са законом или међународним уговором.

Странац коме је одобрен привремени боравак из разлога утврђених у ставу 1. овог члана, дужан је да борави у Републици Србији у складу са сврхом због које му је боравак одобрен.

Подношење захтева за привремени боравак и надлежност

Члан 27.

Странац који већ борави у Републици Србији по другом основу захтев за привремени боравак подноси надлежном органу.

Уз захтев за привремени боравак странац је дужан да приложи важећу страну путну исправу, као и друге доказе о оправданости разлога због којих тражи да му се одобри привремени боравак.

Подносилац захтева из става 1. овог члана, не може мењати разлог боравка за време трајања поступка.

Захтев за продужење привременог боравка, странац подноси надлежном органу, најкасније 30 дана, пре истека рока важења привременог боравка.

О захтеву из ст. 1. и 4. овог члана, одлучује надлежни орган, уз претходну сагласност државног органа у чијој је надлежности провера навода о оправданости захтева за привремени боравак који је дужан да се у року од 15 дана изјасни о захтеву за издавање сагласности.

Услови за издавање одобрења

Члан 28.

Странцу се може одобрити привремени боравак ако уз захтев приложи доказ:

- 1) да има довољна средства за издржавање;
- 2) да је здравствено осигуран;
- 3) о оправданости захтева за привремени боравак у складу са сврхом привременог боравка из члана 26. став 1. овог закона.

Испуњеност услова из става 1. тачка 2) овог члана ближе се уређује прописом министра надлежног за унутрашње послове, уз сагласност министра надлежног за здравље.

Странцу се неће одобрити привремени боравак ако постоје сметње из члана 11. став 1. овог закона.

Изузетно од одредаба из ст. 1. и 3. овог члана, ако је то у интересу вођења кривичног поступка за кривично дело трговине људима, странцу који је жртва тог кривичног дела, одобриће се привремени боравак у Републици Србији, осим када постоје сметње из члана 11. став 1. тач. 6) и 8) овог закона.

За време привременог боравка у Републици Србији, странцу из става 5. овог члана који нема довољна средства за издржавање, обезбедиће се одговарајући смештај, исхрана и основни животни услови.

Трајање привременог боравка

Члан 29.

Привремени боравак може да се одобри у трајању до једне године и може да се продужи на исти период, ако овим законом или међународним уговором није другачије одређено.

Особљу страног дипломатског или конзуларног представништва, уз услов реципроцитета, привремени боравак може да се одобри и у трајању дужем од једне године.

Странцу из члана 28. став 5. овог закона привремени боравак ће се одобрити у трајању које је неопходно за његово учешће у кривичном поступку.

Одобрење привременог боравка уноси се у путну исправу странца. Рок важења путне исправе мора бити најмање шест месеци дужи од рока на који се издаје одобрење.

Изузетно, странцу који нема важећу путну исправу привремени боравак се одобрава и продужава решењем.

Изглед, садржину и начин уношења одобрења привременог боравка у страну путну исправу прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Привремени боравак ради рада, запошљавања или обављања друге делатности

Члан 30.

Привремени боравак ради рада, запошљавања, обављања привредне или друге професионалне делатности, може да се одобри странцу:

- 1) коме је одобрено право на рад, или му је привремени боравак претходни услов за одобравање тог права, у складу са прописима којима је уређен рад странаца у Републици Србији;
- 2) који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана, ако испуњава друге услове прописане овим законом, а није му потребна радна дозвола у смислу прописа којима је уређен рад странаца у Републици Србији.

Привремени боравак из става 1. овог члана, одобрава се странцу до истека одобреног радног ангажовања у Републици Србији, односно у трајању из члана 29. став 1. овог закона.

Привремени боравак ради школовања и студирања

Члан 31.

Уз захтев за издавање одобрења за привремени боравак ради школовања, студирања или специјализације, научно-истраживачког рада, практичне обуке, учествовања у програмима међународне размене ученика или студената, односно другим научно-образовним активностима, странац је дужан да поднесе доказе о испуњености услова из члана 28. став 1. тачка 3) овог закона.

Испуњеност услова из члана 28. став 1. тачка 3) овог закона у вези са ставом 1. овог члана, ближе се уређује прописом министра надлежног за унутрашње послове, уз сагласност министра надлежног за просвету и министра надлежног за науку.

Привремени боравак из става 1. овог члана, може се продужавати најдуже до две године по истеку рока прописаног за трајање школовања, студирања, специјализације или практичне обуке.

Привремени боравак ради спајања породице

Члан 32.

Захтев за издавање одобрења за привремени боравак ради спајања породице, подноси странац - члан уже породице држављанина Републике Србије или странца коме је одобрен стални или привремени боравак.

Ужом породицом, у смислу овог закона, сматрају се: супружници, њихова малолетна деца рођена у браку или ван брака, малолетна усвојена деца или малолетна пасторчад.

Изузетно, чланом уже породице може се сматрати и други рођак, ако постоје нарочито важни лични или хуманитарни разлози за спајање породице у Републици Србији.

Испуњеност услова из ст. 1. и 3. овог члана ближе се уређује прописом министра надлежног за унутрашње послове, уз сагласност министра надлежног за социјалну политику.

Продужење привременог боравака

Члан 33.

Странцу, члану уже породице држављанина Републике Србије, може се продужити привремени боравак на време до три године или до испуњења услова за издавање одобрења за стално настањење.

Странцу, члану уже породице држављанина Републике Србије, привремени боравак се може продужити и у случају кад је тај држављанин Републике Србије умро, као и у случају престанка брака са држављанином Републике Србије који је у Републици Србији трајао најмање три године.

Привремени боравак малолетног странца рођеног на територији Републике Србије

Члан 34.

Малолетном странцу рођеном на територији Републике Србије, привремени боравак се продужава на време које је одређено за привремени боравак једног од родитеља или старатеља детета.

Отказ боравака и забрана уласка у Републику Србију

Члан 35.

Странцу у Републици Србији, коме је одобрен боравак до 90 дана и странцу коме је одобрен привремени боравак у Републици Србији, надлежни орган, отказаће боравак ако наступи нека од сметњи из члана 11. овог закона, или се за њу накнадно сазна.

Приликом отказа боравка надлежни орган ће одредити рок, који не може бити дужи од 30 дана, у коме је странац дужан да напусти Републику Србију и време за које је странцу забрањен улазак у Републику Србију.

Отказ боравка и забрана уласка уписује се у страну путну исправу на начин који прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Престанак боравка

Члан 36.

Странцу престаје боравак:

- 1) истеком рока на који је боравак одобрен;
- 2) отказом боравка;
- 3) ако му је изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања.

Стално настањење

Члан 37.

Стално настањење може да се одобри странцу:

- 1) који је до дана подношења захтева за стално настањење у Републици Србији боравио непрекидно дуже од пет година на основу одобрења за привремени боравак;
- 2) који је најмање три године у браку са држављанином Републике Србије, или странцем који има стално настањење;
- 3) малолетнику на привременом боравку у Републици Србији ако је један од родитеља држављанин Републике Србије или странац који има одобрено стално настањење, уз сагласност другог родитеља;
- 4) који је пореклом са територије Републике Србије.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, стално настањење се може одобрити и другом странцу који има одобрен привремени боравак, ако то налажу разлози хуманости или то представља интерес за Републику Србију.

Странцу коме је привремени боравак у Републици Србији одобрен у сврхе из чл. 30. и 31. овог закона, у време потребно за одобрење сталног настањења из става 1. тачка 1) овог члана рачуна се половина времена проведеног у Републици Србији.

Непрекидним боравком, у смислу става 1. тачка 1) овог члана, сматра се и боравак са виšekратним одсуством из Републике Србије до десет месеци или једнократним одсуством до шест месеци, у периоду од пет година.

Брак, у смислу става 1. тачка 2) овог члана, је брачна заједница живота на територији Републике Србије.

Родитељем, у смислу става 1. тачка 3) овог члана сматра се и свако лице које је законом изједначено са родитељем.

Време које је странац који има одобрен привремени боравак провео на издржавању казне затвора не урачунава се у време које је потребно за одобравање сталног настањења.

Странац коме је одобрено стално настањење изједначен је у правима и обавезама са држављанима Републике Србије, осим у погледу оних права и обавеза од којих је, на основу Устава и закона, изузет.

Ближе услове за одобравање сталног настањења прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Надлежност

Члан 38.

О захтеву за стално настањење одлучује Министарство.

О жалби против решења којим се одбија захтев за стално настањење одлучује Влада.

Одобрење за стално настањење уноси се у путну исправу странца, ако је има, односно у личну карту за странца.

Изглед, садржину и начин уношења одобрења за стално настањење у страну путну исправу, односно у личну карту за странца, прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Одбијање захтева

Члан 39.

Стално настањење неће се одобрити странцу:

- 1) који не испуњава услове из члана 37. овог закона;
- 2) који је осуђен за кривично дело за које се гони по службеној дужности или ако је за такво кривично дело покренут поступак;
- 3) који нема средства за издржавање;
- 4) који нема здравствено осигурање;
- 5) који нема место становања;
- 6) ако то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана.

Странцу коме стално настањење није одобрено због разлога из става 1. тач. 3) до 6) овог члана, истовремено ће се отказати и привремени боравак.

Отказивање сталног настањења

Члан 40.

Странцу коме је одобрено стално настањење у Републици Србији отказаће се боравак ако:

- 1) настану околности из члана 39. став 1. тач. 3) до 5) овог закона;
- 2) је правоснажно осуђен на безусловну казну затвора у трајању дужем од шест месеци за кривично дело за које се гони по службеној дужности, након што казну издржи;
- 3) му је изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања;
- 4) то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана;

5) је дао лажне податке о свом идентитету или прикрио околности које су од значаја за издавање одобрења.

На отказивање боравка сходно се примењују одредбе члана 35. ст. 2. и 3. овог закона.

Изузетно, из хуманитарних разлога, странцу из става 1. овог члана, рок у коме је дужан да напусти Републику Србију, може се продужити до шест месеци.

Престанак права на стално настањење

Члан 41.

Странцу престаје право на стално настањење ако:

- 1) се утврди да се иселио из Републике Србије или да је непрекидно боравио у иностранству дуже од једне године, а о томе није обавестио надлежни орган;
- 2) му је отказан боравак;
- 3) се одрекао од права на стално настањење.

Образац изјаве о одрицању од права на стално настањење прописује министар надлежан за унутрашње послове.

V. НЕЗАКОНИТИ БОРАВАК

Дужност странца да напусти Републику Србију због незаконитог боравка

Члан 42.

Незаконитим боравком у Републици Србији, сматра се, боравак на њеној територији без визе, одобрења боравка или другог законског основа.

Странац који незаконито борави у Републици Србији, мора напустити њену територију одмах или у року који му је одређен.

Сматра се, да је странац напустио Републику Србију, уласком у другу државу у коју му је улазак одобрен.

Странац, који је благовремено поднео захтев за продужење привременог боравка за стално настањење или за азил, може остати у Републици Србији до доношења правоснажног решења по том захтеву.

Рок за напуштање Републике Србије

Члан 43.

Надлежни орган ће решењем одредити рок у коме је странац који незаконито борави у Републици Србији дужан да напусти њену територију, а по потреби може му се одредити и место преласка државне границе уз обавезу пријављивања полицијском службенику на граничном прелазу.

Жалба против решења из става 1. овог члана, не одлаже извршење решења.

Приликом одређивања рока из става 1. овог члана, надлежни орган ће узети у обзир време у коме странац може да напусти територију Републике Србије, али тај рок не може бити дужи од 30 дана од дана доношења решења.

Странцу који из оправданих разлога није напустио Републику Србију у року који му је одређен, надлежни орган може да одреди нови рок.

Странцу коме је изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања и странцу кога треба вратити на основу међународног уговора, продужиће се рок за напуштање државе само ако за то постоје оправдани разлози.

Извршење заштитне мере удаљења

Члан 44.

Приликом изрицања заштитне мере удаљења странца са територије Републике Србије, сходно ће се примењивати одредбе члана 35. став 2. овог закона.

Обавеза обавештавања о незаконитом боравку странца

Члан 45.

Државни органи, правна и физичка лица су дужни, да без одлагања обавесте надлежни орган, о странцу који незаконито борави или за кога постоје услови за отказ боравка у Републици Србији.

Орган који је покренуо прекршајни или кривични поступак против странца, дужан је да о чињеници незаконитог боравка странца, без одлагања обавести надлежни орган.

VI. ПРИНУДНО УДАЉЕЊЕ

Рок за принудно удаљење

Члан 46.

Надлежни орган ће принудно удаљити странца који незаконито борави у Републици Србији или не напусти Републику Србију у року који му је одређен.

Странац коме је изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања и странац кога треба вратити на основу међународног уговора одмах ће се принудно удаљити.

Забрана принудног удаљења

Члан 47.

Странац не сме бити принудно удаљен на територију где му прети прогон због његове расе, пола, вере, националне припадности, држављанства, припадности одређеној друштвеној групи или политичког мишљења.

Одредба става 1. овог члана неће се примењивати на странца за кога се основано може сматрати да угрожава безбедност Републике Србије или које је правоснажном пресудом осуђено за тешко кривично дело, због чега представља опасност за јавни поредак.

Независно од одредби става 2. овог члана странац не сме бити принудно удаљен на територију на којој постоји ризик да ће бити подвргнут мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању.

Задржавање странца

Члан 48.

Изузетно, ако то налажу разлози обезбеђења принудног удаљења, странац се може задржати у просторијама надлежног органа, али не дуже од 24 часа.

На задржавање странца примењују се одредбе Закона о полицији.

Одређивање боравка у Прихватилишту

Члан 49.

Странцу кога није могуће одмах принудно удаљити и странцу коме није утврђен идентитет или не поседује путну исправу, као и у другим случајевима утврђеним законом, надлежни орган ће решењем одредити боравак у Прихватилишту за странце Министарства (у даљем тексту: Прихватилиште) под појачаним полицијским надзором.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, странцу који има здравствене или друге посебне потребе, обезбедиће се други одговарајући смештај.

О жалби на решење којим је одређена, односно продужена мера из става 1. овог члана, одлучује надлежни окружни суд.

На поступак одлучивања по жалби из става 3. овог члана сходно се примењује одредба члана 53. Закона о полицији ("Службени гласник РС", број 101/05).

Жалба на одлуку о одређивању боравка у Прихватилишту не одлаже њено извршење.

Трајање боравка у Прихватилишту

Члан 50.

Боравак у Прихватилишту траје до принудног удаљења странца. Време боравка у Прихватилишту не може бити дуже од 90 дана.

После истека рока из става 1. овог члана, странцу се може продужити боравак у Прихватилишту ако:

- 1) му није утврђен идентитет;
- 2) намерно омета принудно удаљење;
- 3) је током поступка принудног удаљења поднео захтев за азил у циљу избегавања принудног удаљења.

Укупно време боравка у Прихватилишту не може бити дуже од 180 дана.

Странац коме је утврђен идентитет отпустиће се из Прихватилишта, ако се оправдано очекује да неће моћи принудно да се удаљи.

Време које је странац провео изван Прихватилишта, на издржавању казне затвора или у притвору, не урачунава се у време боравка у Прихватилишту, изузев у случају из члана 48. став 1. овог закона.

Кућни ред и правила боравка у Прихватилишту

Члан 51.

Странац је дужан да се придржава кућног реда и правила боравка у Прихватилишту, које не сме да напусти без одобрења.

Кућни ред и правила боравка у Прихватилишту прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Смештај малолетног странца у Прихватилиште

Члан 52.

Малолетни странац, смешта се у Прихватилиште заједно са родитељем, односно другим законским заступником, осим ако надлежни орган старатељства процени да је за њега повољнији други смештај.

Малолетни странац не сме да се врати у земљу порекла или у трећу државу која је спремна да га прихвати, док му се не обезбеди одговарајући пријем.

Престанак смештаја у Прихватилишту

Члан 53.

Смештај у Прихватилишту престаје:

- 1) одласком странца из Републике Србије;
- 2) истеком времена на које је боравак одређен;
- 3) укидањем одлуке о одређивању, односно продужењу боравка у Прихватилишту;
- 4) кад странац стекне право на азил;
- 5) отпустом из Прихватилишта на основу члана 50. став 4. овог закона.

Обавезни боравак у одређеном месту

Члан 54.

Странцу коме је познат идентитет и који има обезбеђен смештај и средства за издржавање, а не може одмах принудно да се удаљи, надлежни орган може решењем да одреди меру обавезног боравка у одређеном месту (у даљем тексту: обавезни боравак).

Странац коме је одређен обавезни боравак, дужан је да борави на одређеној адреси и да се редовно јавља најближем надлежном органу.

Кад за то постоје оправдани разлози странац може привремено да напусти место обавезног боравка, само уз решење надлежног органа којим му се то одобрава.

Обавезни боравак може трајати најдуже 180 дана.

Против решења из става 1. овог члана, као и против решења из става 3. овог члана којим му се ускрађује одобрење, странац може преко надлежног органа да изјави жалбу Министарству, у року од осам дана од дана пријема решења. Жалба не одлаже извршење.

Обавезни боравак се уноси у путну исправу странца. Странцу који нема путну исправу издаје се привремена лична карта.

Начин уношења обавезног боравка у путну исправу и изглед обрасца привремене личне карте прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Странцу који у намери онемогућавања или ометања принудног удаљења поступа супротно обавезама из ст. 2. и 3. овог члана, надлежни орган ће одредити боравак у Прихватилишту у складу са чланом 49. овог закона.

Престанак обавезног боравка

Члан 55.

Обавезни боравак престаје:

- 1) одласком странца из Републике Србије;
- 2) истеком времена на које је одређен;
- 3) поништењем решења у жалбеном поступку;
- 4) поништењем решења од стране надлежног органа ако су престали разлози због којих је обавезни боравак одређен;
- 5) у случају из члана 50. став 4. овог закона.

Трошкови спровођења странца

Члан 56.

Трошкови спровођења до дипломатског или конзуларног представништва, или до Прихватилишта, односно до државне границе, падају на терет странца који се спроводи.

Уколико странац нема средстава за издржавање, послодавац који је запослио странца без одговарајућег одобрења и лице које се обавезало да ће сносити трошкове његовог боравка у Републици Србији, трошкове из става 1. овог члана носе солидарно.

Трошкови које није могуће наплатити на начин из ст. 1. и 2. овог члана, падају на терет буџета Републике Србије.

Привремено одузимање исправа и путних карата

Члан 57.

Ради обезбеђења извршења заштитне мере принудног удаљења, странцу се могу привремено одузети путне и друге исправе и путне карте.

О одузетим исправама и картама из става 1. овог члана издаје се потврда.

Поступање према лицима са посебним потребама

Члан 58.

Током целог поступка принудног удаљења надлежни орган ће водити рачуна о специфичној ситуацији странца који спада у категорију лица са посебним потребама као што су: малолетници, лица потпуно или делимично лишена пословне способности, деца одвојена од родитеља или старатеља, особе са инвалидитетом, старе особе, труднице, самохране родитељи са

малолетном децом и лица која су била изложена мучењу, силовању или другим тешким облицима психолошког, физичког или сексуалног насиља.

Приликом предузимања службених радњи према странцима из става 1. овог члана, надлежни орган је дужан да поступа у складу са прописима којима је уређен положај лица са посебним потребама и међународним уговорима.

VII. ПУТНЕ ИСПРАВЕ ЗА СТРАНЦЕ

Врсте путних исправа за странце

Члан 59.

Путне исправе за странце, у смислу овог закона, су путна исправа за избеглице, путна исправа за лица без држављанства и путни лист за странца.

Путна исправа за избеглице издаје се у складу са посебним законом и међународним уговором.

Путна исправа за лица без држављанства

Члан 60.

Путну исправу за лица без држављанства издаје надлежни орган према месту пребивалишта, односно боравишта лица без држављанства, у складу са међународним уговором.

Путна исправа за лица без држављанства издаје се са роком важности до две године.

Путни лист за странца

Члан 61.

Путни лист за странца издаје се странцу који нема важећу путну исправу ако:

- 1) му је престало држављанство Републике Србије за одлазак у иностранство;
- 2) је изгубио страну путну исправу или је на други начин остао без ње, а држава чији је држављанин нема своје дипломатско или конзуларно представништво у Републици Србији, нити њене интересе заступа друга држава - за одлазак у иностранство;
- 3) је у иностранству изгубио путну исправу за странца коју је издало дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије, надлежни орган или орган надлежан по посебном закону - за повратак у Републику Србију.

Путни лист за странца може да се изда и другом странцу ако за то постоје оправдани разлози.

Надлежност за издавање и прописивање обрасца путног листа за странца

Члан 62.

Путни лист за странца издаје:

- 1) у случајевима из члана 61. став 1. тач. 1) и 2) овог закона - надлежни орган;
- 2) у случају из члана 61. став 1. тачка 3) овог закона - дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије уз претходну сагласност Министарства;
- 3) у случајевима из члана 61. став 2. овог закона - надлежни орган или дипломатско-конзуларно представништво Републике Србије уз претходну сагласност Министарства.

Изглед обрасца и садржину путног листа за странца прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Одбијање захтева за издавање и одузимање путне исправе за странце

Члан 63.

Странцу се неће издати путна исправа за странце, односно привремено ће му се одузети већ издата путна исправа:

- 1) ако се против њега води кривични, односно прекршајни поступак, осим кад постоји сагласност органа који води поступак;
- 2) ако је осуђен на казну затвора или новчану казну, док казну не издржи, односно не плати новчану казну;
- 3) ако није измирио своју доспелу имовинскоправну обавезу за коју постоји правоснажно решење, на захтев надлежног суда;
- 4) ако то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије;
- 5) ако то налажу међународне обавезе Републике Србије.

О привременом одузимању путне исправе за странца издаје се потврда.

Надлежни орган ће привремено одузету путну исправу за странца вратити странцу кад престану разлози из става 1. овог члана.

VIII. ИСПРАВЕ ЗА ДОКАЗИВАЊЕ ИДЕНТИТЕТА

Врсте исправа за доказивање идентитета

Члан 64.

Странац у Републици Србији доказује свој идентитет страном путном исправом, личном картом за странца, посебном личном картом и другом јавном исправом која садржи фотографију.

Коришћење исправе за доказивање идентитета

Члан 65.

Странац је дужан, да на захтев полицијског службеника покаже исправу о идентитету.

Странац не сме исправу о свом идентитету давати на послугу другом лицу, нити се сме служити неважећом или туђом исправом као својом.

Издавање личне карте за странца

Члан 66.

Лична карта за странца издаје се странцу коме је одобрено стално настањење, односно странцу коме је одобрен привремени боравак, а нема важећу путну исправу.

Лична карта за странца, издаће се и странцу коме је одобрен привремени боравак, који има важећу путну исправу, на његов захтев или захтев дипломатског или конзуларног представништва државе чији је држављанин.

Странцу који је члан дипломатског или конзуларног представништва стране државе или члан друге мисије која има дипломатски статус, издаје се посебна лична карта.

Изглед обрасца, садржину и начин издавања личне карте из ст. 1. и 2. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове, а изглед обрасца, садржину и начин издавања посебне личне карте из става 3. овог члана прописује министар надлежан за спољне послове.

Изглед и садржај личне карте за странца и посебне личне карте

Члан 67.

Лична карта за странца и посебна лична карта садржи следеће податке о странцу: фотографију, својеручни потпис, име и презиме, дан, месец и годину рођења, место и државу рођења, држављанство, пребивалиште, адресу стана и својство у коме странац борави у Републици Србији.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси пропис којим ближе уређује изглед обрасца, садржину и начин издавања личне карте за странца из члана 66. ст. 1. и 2. овог закона, а министар надлежан за спољне послове пропис којим ближе уређује изглед обрасца, садржину и начин издавања посебне личне карте из члана 66. став 3. овог закона.

Подношење захтева за издавање

Члан 68.

Странац из члана 66. став 1. овог закона, који је навршио 16 година живота, дужан је да у року од 30 дана од дана доласка у место пребивалишта, односно боравка, или у року од 15 дана по навршеној 16. години живота, поднесе захтев за издавање личне карте за странца.

На захтев родитеља, лична карта за странце може да се изда и малолетном странцу из члана 66. ст. 1. и 2. овог закона, који је навршио десет година живота.

Надлежност

Члан 69.

Личну карту за странце из члана 66. ст. 1. и 2. овог закона, издаје надлежни орган.

Посебну личну карту за странце из члана 66. став 3. овог закона, издаје министарство надлежно за спољне послове.

Рок важења

Члан 70.

Лична карта за странца коме је одобрено стално настањење, издаје се са роком важења од пет година.

Лична карта за странца коме је одобрен привремени боравак, издаје се на рок на који му је одобрен привремени боравак.

Малолетном странцу коме је одобрено стално настањење лична карта за странца издаје се са роком важења од две године.

Замена личне карте за странца

Члан 71.

Лична карта за странца ће се заменити, ако је оштећена, дотрајала, ако фотографија више не одговара изгледу странца или када из других разлога не може да служи својој намени.

Странац је дужан, да у року од осам дана од дана наступања разлога из става 1. овог члана, поднесе надлежном органу захтев за замену личне карте за странца.

Обавеза враћања личне карте за странца

Члан 72.

Странац је дужан да надлежном органу врати личну карту за странца:

- 1) ако је стекао држављанство Републике Србије;
- 2) ако се исељава из Републике Србије;
- 3) ако му је отказан боравак или стално настањење.

Нестанак или губитак исправе за доказивање идентитета

Члан 73.

Странац је дужан да о нестанку или губитку исправе за доказивање идентитета коју је издао орган у Републици Србији, без одлагања обавести надлежни орган или најближе дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије.

Органи из става 1. овог члана дужни су да странцу издају потврду о нестанку или губитку исправе за доказивање идентитета.

Губитак или нестанак исправе за доказивање идентитета оглашава се у „Службеном гласнику Републике Србије”, о трошку странца.

Надлежни орган је дужан да странцу уместо нестале или изгубљене исправе из става 1. овог члана, изда нову исправу.

IX. БОРАВИШТЕ И ПРЕБИВАЛИШТЕ СТРАНЦА И ПРИКУПЉАЊЕ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

Појам пребивалишта и боравишта

Члан 74.

Боравиште је, у смислу овог закона, место у коме странац коме је одобрен боравак у Републици Србији, има намеру да борави дуже од 24 часа.

Пребивалиште је, у смислу овог закона, место у коме странац коме је одобрено стално настањење има намеру трајно да живи на одређеној адреси.

Пријављивање боравишта, пребивалишта и промене адресе стана и одјава пребивалишта

Члан 75.

Правна и физичка лица која пружају услуге смештаја странцима уз накнаду, као и лица код којих странци долазе у посету, дужна су да надлежном органу пријаве боравак странаца, у року од 24 часа од часа пружања услуге смештаја странцу, односно од часа доласка странца у посету.

Странац који не користи смештај из става 1. овог члана дужан је да надлежном органу пријави боравак и промену адресе стана у року од 24 часа од доласка у место боравишта, односно од дана промене адресе стана у боравишту.

Странац коме је одобрено стално настањење дужан је да пријави пребивалиште и промену адресе стана у пребивалишту у року од осам дана од дана доласка у пребивалиште, односно од дана промене адресе стана.

Министар надлежан за спољне послове може, у споразуму са министром надлежним за унутрашње послове прописати да одређени странци нису дужни да пријављују свој боравак у Републици Србији.

Пријављивање боравка странаца може се вршити и електронском поштом.

Странац је дужан да одјави пребивалиште пре дана напуштања пребивалишта.

Начин пријављивања боравишта, пребивалишта и промене адресе стана и одјаве пребивалишта странца, ближе се уређује прописом министра надлежног за унутрашње послове.

Прикупљање личних података

Члан 76.

Надлежни орган може да прикупља личне податке о странцима од државних органа, привредних друштава и других правних лица, предузетника и грађана Републике Србије, као и од самог странца кад је то:

- 1) предвиђено законом или међународним уговором;
- 2) у интересу странца, а он се томе не противи;
- 3) потребно ради заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије.

Органи, организације и друга лица из става 1. овог члана, дужни су да надлежном органу, на његов захтев, пруже тражене податке.

Прикупљање, обрада и коришћење личних података о странцима врши се у складу са посебним законом којим се уређује заштита података о личности.

X. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О КРЕТАЊУ СТРАНЦА У УНИФОРМИ

Услови за ношење стране војне, полицијске или царинске униформе

Члан 77.

На територији Републике Србије странци се могу кретати у страном војној, полицијској или царинској униформи:

- 1) као чланови дипломатске мисије, односно конзуларног представништва стране државе или друге мисије која у Републици Србији има дипломатски статус, у својству војних, полицијских, односно царинских представника, док мисија траје;
- 2) као чланови страних војних мисија или страних војних, полицијских, односно царинских делегација за време службене посете Републици Србији;
- 3) за време школовања у војним, полицијским, односно царинским школама, ако је то правилима школе допуштено;
- 4) као учесници у војним вежбама или војној, полицијској, односно царинској обуци;
- 5) као чланови страних војних мисија или страних војних, полицијских, односно царинских делегација, са дипломатском или службеном исправом, за време транзита преко територије Републике Србије;
- 6) у другим случајевима када је то предвиђено међународним уговором.

XI. ЕВИДЕНЦИЈЕ И ЦЕНТРАЛНА БАЗА ПОДАТАКА

Врсте евиденција и надлежност за њихово вођење

Члан 78.

Министарство води евиденције:

- 1) странаца којима је одобрено стално настањење;
- 2) међународних преступника којима је забрањен улазак у Републику Србију;
- 3) странаца којима је одобрен привремени боравак;
- 4) странаца којима је отказан боравак;
- 5) забрана улазака и излазака странаца;
- 6) странаца којима је на снази заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања;
- 7) издатих путних исправа и личних карата за странце;
- 8) пријављених, несталих и пронађених путних и других исправа за странце, у складу са овим законом;
- 9) привремено задржаних путних исправа;

- 10) пријава боравка странаца;
- 11) пријава и одјава пребивалишта странаца и промена адресе стана;
- 12) превозника и организатора туристичких путовања којима је на снази заштитна мера забране обављања делатности из члана 81. став 4. овог закона;
- 13) правних лица и предузетника којима је на снази заштитна мера забране обављања делатности из члана 82. став 3. овог закона;
- 14) страних путних исправа употребљених за улазак и излазак из Републике Србије;
- 15) странаца који су у транзиту преко територије Републике Србије;
- 16) виза издатих на граничном прелазу и одбијених захтева за издавање визе на граничном прелазу;

Министарство надлежно за спољне послове води евиденције:

- 1) издатих посебних личних карата;
- 2) издатих виза;
- 3) одбијених захтева за издавање визе;
- 4) издатих путних листова за странце;
- 5) пријављених, несталих и пронађених путних и других исправа за странце, у складу са овим законом.

Начин вођења и садржај евиденција из става 1. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове уз сагласност министра надлежног за спољне послове, а евиденција из става 2. овог члана министар надлежан за спољне послове уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове.

Централна база података

Члан 79.

Подаци из евиденција из члана 78. овог закона, уносе се у централну базу података коју води Министарство.

Централну базу података из става 1. овог члана могу да користе овлашћени полицијски службеници у Министарству и надлежном органу и овлашћени државни службеници министарства надлежног за спољне послове и дипломатских и конзуларних представништава Републике Србије, ради обављања послова у складу са надлежностима које су утврђене овим законом.

По одобрењу министра надлежног за унутрашње послове, податке из централне базе података могу да користе и други државни органи, кад је то неопходно ради вршења послова из њихове надлежности.

Начин прикупљања, уношења и коришћења података из централне базе података ближе се уређује прописом министра надлежног за унутрашње послове уз сагласност министра надлежног за спољне послове.

XII. НАДЗОР

Члан 80.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врше министарство надлежно за унутрашње послове и министарство

надлежно за спољне послове, свако у делу који се односи на надлежност тог министарства.

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 81.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај правно лице, односно предузетник:

- 1) који на територију Републике Србије доведе странца или одбије да га одведе, супротно одредби члана 22. ст. 1. и 2. овог закона;
- 2) услед чијег пропуста у организацији туристичког или пословног путовања је дошло до незаконитог боравака странца на територији Републике Србије (члан 22. став 4. овог закона);
- 3) који супротно одредби члана 23. овог закона оверену копију гаранције не достави надлежном органу по месту очекиваног боравишта странца.

За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. тачка 3) овог члана новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара казниће се физичко лице, давалац гаранције.

Уз казну за поновљени прекршај из става 1. тачка 1) овог члана, учиниоцу ће се изрећи и заштитна мера забране обављања делатности међународног превоза путника у ваздушном, друмском, водном или железничком саобраћају, а за прекршај из става 1. тачка 2) овог члана, заштитна мера забране организовања међународних туристичких или пословних путовања.

Члан 82.

Новчаном казном у износу од 20.000 до 100.000 динара казниће се правно лице, односно предузетник који надлежном органу не пријави боравак странаца у року од 24 часа од часа пружања услуге смештаја странцу (члан 75. став 1. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном од 5.000 до 25.000 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Уз казну за поновљени прекршај из става 1. овог члана, учиниоцу ће се изрећи и заштитна мера забране обављања делатности пружања услуга смештаја странцима.

Члан 83.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 25.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које надлежном органу не пријави боравак странаца у року од 24 часа од часа доласка странца у посету (члан 75. став 1. овог закона).

Члан 84.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) незаконито уђе у Републику Србију (члан 10. овог закона);

- 2) не напусти Републику Србију у року који му је одређен (члан 35. став 2. и члан 42. став 2. овог закона);
- 3) напусти Прихватилиште без одобрења или се не придржава кућног реда и правила боравка у Прихватилишту (члан 51. став 1. овог закона);
- 4) напусти место боравка које му је одредио надлежни орган или се редовно не јавља надлежном органу (члан 54. став 2. овог закона).

Уз казну за прекршај из става 1. овог члана странцу се може изрећи и заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије.

Члан 85.

Новчаном казном у износу од 6.000 до 30.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) се креће или борави на одређеном простору супротно ограничењу или забрани из члана 5. овог закона;
- 2) борави у Републици Србији супротно разлозима због којих му је издата виза или одобрен боравак (члан 18. став 1. и члан 26. став 2. овог закона);
- 3) незаконито борави у Републици Србији (члан 42. став 1. овог закона);
- 4) одбије да покаже полицијском службенику надлежног органа исправу о идентитету (члан 65. став 1. овог закона);
- 5) своју исправу о идентитету да другом лицу на послугу, односно ако се служи неважећом исправом или туђом исправом као својом (члан 65. став 2. овог закона).

Уз казну за прекршај из става 1. овог члана странцу се може изрећи и заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије.

Члан 86.

Новчаном казном у износу од 3.000 до 15.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) у прописаном року не поднесе захтев за продужење привременог боравка (члан 27. став 4. овог закона);
- 2) у прописаном року не поднесе захтев надлежном органу за издавање личне карте за странца (члан 68. став 1. овог закона);
- 3) у прописаном року не поднесе захтев надлежном органу за замену личне карте за странца (члан 71. став 2. овог закона);
- 4) не врати личну карту надлежном органу, у случајевима утврђеним чланом 72. овог закона;
- 5) не пријави надлежном органу нестанак или губитак исправа из члана 73. став 1. овог закона;
- 6) надлежном органу не пријави боравак и промену адресе стана у року од 24 часа од доласка у место боравишта, односно од дана промене адресе стана у боравишту супротно одредби члана 75. став 2. овог закона;
- 7) за време боравка у Републици Србији носи страну војну, полицијску или царинску униформу супротно одредбама члана 77. овог закона.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Овлашћења за доношење прописа

Члан 87.

Влада ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети уредбу о ближим условима за одбијање уласка странца у Републику Србију из члана 11. овог закона.

Министар надлежан за унутрашње послове ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети прописе о:

- 1) ближим условима и начину издавања визе на граничном прелазу из члана 14. став 6. овог закона;
- 2) ближим условима, образцу захтева и начину продужавања рока важења визе у случајевима из члана 20. став 3. овог закона;
- 3) испуњености услова за одобравање привременог боравка странца из члана 28. став 1. тачка 2) овог закона;
- 4) изгледу, садржини и начину уношења одобрења привременог боравка у страну путну исправу из члана 29. став 6. овог закона;
- 5) испуњености услова из члана 28. став 1. тачка 3) овог закона у вези са чланом 31. став 1. овог закона;
- 6) испуњености услова из члана 32. ст. 1. и 3. овог закона;
- 7) начину уписивања отказа боравка и забране уласка у страну путну исправу из члана 35. овог закона;
- 8) изгледу, садржини и начину уношења одобрења за стално настањење у страну путну исправу и личну карту за странца из члана 38. став 4. овог закона;
- 9) обрасцу изјаве о одрицању од права на стално настањење из члана 41. став 2. овог закона;
- 10) кућном реду и правилима боравка у Прихватилишту из члана 51. став 2. овог закона;
- 11) начину уношења обавезног боравка у путну исправу и изгледу обрасца привремене личне карте из члана 54. став 7. овог закона;
- 12) изгледу образаца и садржини путног листа за странца из члана 62. став 2. овог закона;
- 13) изгледу обрасца, садржини и начину издавања личне карте за странца из члана 66. ст. 1. и 2. овог закона;
- 14) начину пријављивања боравишта, пребивалишта и промене адресе стана и одјаве пребивалишта странца из члана 75. овог закона;
- 15) начину вођења и садржају евиденција из члана 78. став 1. овог закона;
- 16) начину прикупљања, уношења и коришћења података из централне базе података из члана 79. овог закона.

Министар надлежан за спољне послове ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети прописе о:

- 1) изгледу и садржини захтева за издавање визе, прибављању сагласности Министарства и начину издавања визе у дипломатском или конзуларном представништву Републике Србије из члана 14. став 5. овог закона;
- 2) изгледу образаца, садржини и начину уношења у страну путну исправу виза из члана 15. став 2. овог закона;
- 3) изгледу обрасца, садржини и начину издавања посебне личне карте из члана 66. став 3. овог закона;
- 4) начину вођења и садржају евиденција из члана 78. став 2. овог закона.

Решавање по започетим поступцима и важење исправа

Члан 88.

Поступци започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама Закона о кретању и боравку странаца („Службени лист СФРЈ”, бр. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 и 53/91, „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 28/96 и 68/02, „Службени лист СЦГ”, број 12/05 и „Службени гласник РС”, бр. 101/05 и 109/07), осим ако је за странца повољније да се поступак оконча по одредбама овог закона.

Исправе издате до ступања на снагу овог закона важе годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Задржавање статуса странаца утврђеног по одредбама раније важећег закона

Члан 89.

Странци којима је издато одобрење за стално настањење и привремени боравак до ступања на снагу овог закона, задржавају тај статус ако испуњавају услове прописане овим законом.

Престанак важења Закона о кретању и боравку странаца

Члан 90.

Даном почетка примене овог закона, престаје да важи Закон о кретању и боравку странаца („Службени лист СФРЈ”, бр. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 и 53/91, „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 28/96 и 68/02, „Службени лист СЦГ”, број 12/05 и „Службени гласник РС”, бр. 101/05 и 109/07), изузев одредаба чл. 67-75. које престају да важе даном почетка примене закона којим се уређује удруживање грађана.

Важење прописа до доношења нових на основу овог закона

Члан 91.

Прописи донети на основу Закона о кретању и боравку странаца („Службени лист СФРЈ”, бр. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 и 53/91, „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 28/96 и 68/02, „Службени лист СЦГ”, број 12/05 и „Службени гласник РС”, бр. 101/05 и 109/07), остају на снази до дана ступања на снагу прописа које ће Влада, министар надлежан за унутрашње послове и министар надлежан за спољне послове донети на основу овог закона, уколико нису у спротности са одредбама овог закона.

Ступање на снагу овог закона

Члан 92.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се од 1. априла 2009. године.